

70 de ani de la apariția primului ghid al monumentelor istorice din Tîrgoviște, publicat de Niculae Gr. Aramă,
 65 de ani de la grevele muncitorilor din Găiești și Tîrgoviște,
 60 de ani de la crearea cercului „Tînărul muncitor”, în care activau muncitorii petroliști din județul Dimbovița.

PETRE CRISTEA

NETEA (Vasile), **C. A. Rosetti**, Ed. Științifică, București 1970.

Figura lui C.A. Rosetti a reținut în ultima vreme atenția mai multor cercetători, studiile apărute avînd darul de a completa galeria personalităților de prim rang care au dominat viața culturală și politică a patriei noastre în secolul trecut.

Monografia lui Vasile Netea se impune prin bogăția documentară, prin adevărata spirituală la opera personajului evocat, cit și prin stilul viu, captivant, cu care autorul ne-a familiarizat din lucrările anterioare.

În capitolul introductiv, autorul motivează obținerea sa pentru C. A. Rosetti — „combătut de Eminescu de pe poziții conservatoare, ridiculizat de Caragiale pentru stil și apărât postum de către N. Iorga, care de pe poziții patriotice, a văzut în credința și eforturile sale o adevărată intrupare a geniului națiunii” (p. 7). Insistînd asupra conștiinței patriotice, a dăruirii și onestității, a talentului ziaristic și a inteligenței temistociene autorul recomandă tineretului personalitatea marelui bărbat de stat în adevăratele ei dimensiuni (p. 9).

Biografia începe cu prezentarea familiei, a copilăriei, și anilor de studiu, a timpului cîl a servit în armată, evidențiîndu-se debutul și înclinațiile literare ale viitorului luptător revoluționar, activitatea politică înlocuind treptat creațiile literare.

Capitolul III îl urmărește pe tînărul intelectual prins în focul luptei

pentru emanciparea României, în anii desfășurării studiilor în capitala Franței, unde s-a apropiat de cunoscuții profesori progresiști de la Sorbona Jules Michelet și Edgar Quinet și s-a numărat printre întemeietorii publicației „Les Ecoles” (p. 93), precum și a Societății studenților români.

Legăturile lui C. A. Rosetti cu ceilalți conducători ai revoluției de la 1848 fac obiectul capitolului IV, „C. A. Rosetti și revoluția română”, încearcă să fixeze locul acestuia în elaborarea planului de organizare a revoluției din Țara Românească, alegerea lui în Comitetul revoluționar și arestarea sa din ordinul domnitorului Bibescu.

Activitatea revoluționară practică este susținută în presă, sprijinind idealurile de unitate, de emancipare socială și politică a maselor.

Capitolul VI — „Exilul” cuprinde activitatea lui C. A. Rosetti în anii petrecuți departe de țară, cînd, împreună cu ceilalți refugiați români, a făcut cunoscute — mai ales în Franța și Anglia — aspirațiile poporului român.

Următorul capitol ne înfățișează pe luptătorul pentru Unire, ziaristul înzestrat care mobiliza masele în sprijinul măreței cauze, omul politic de largă popularitate în fața alegătorilor care lăcea să triumfe idealul ce stăpînea conștiințele românilor. Apoi, după dubla alegere a lui

Cuza, înlocuitorul unionist a făcut parte din delegația care a plecat la Iași spre a comunica domnitorului rezultatul votului și a-l invita să accepte tronul lui Mihai Viteazul (p. 250). Analiza critică a cauzelor vrăjmășiei care a intervenit ulterior între C. A. Rosetti și domn i-a permis autorului să desprindă o serie de observații întemeiate, justificând numai parțial atitudinea democratului radical.

Capitolele ultime înserează activitatea politică și culturală a lui C. A. Rosetti în timpul domniei lui

Carol I, reliefindu-se atitudinea sa consecvent radicală, ca și rolul jucat în lupta pentru independență. După război a continuat să lupte pentru democratizarea instituțiilor noastre, pentru emanciparea țăranilor.

Subscriem cu toată sinceritatea la concluziile autorului monografiei, după care „Moștenirea cea mai bogată a lui C. A. Rosetti o constituie patriotismul său neprihănit și abnegația sa ideală”.

MIRCEA GEORGESCU

In REVUE BELGE DE NUMISMATIQUE ET DE SIGILLOGRAPHIE nr. 115 (1969), la rubrica „Mélanges — Mengelingen”, p. 377—378, a apărut recenzia lui P. Naster la lucrarea în limba germană „Tezaurul monetar de la Căprioru” de Eugen Chirilă și Gabriel Mihăescu, editată de Muzeul județean Dimbovița, Tîrgoviște 1969 (în 8°, 46 p. (7 +) XVIII pl., 5 hărți), pe care o redăm mai jos, în traducere :

„Această lucrare este publicarea unei descoperiri de 101 (sau 102 ?) tetradrahme, dintre care 97 Macedonia Prima și 4 din insula Thasos, făcută în 1956 într-un sat din sudul României. Ulciorul care conținea tezaurul n-a fost păstrat decât în parte. „Patrusprezece monede” (sau 13 ?) s-au rătăcit și nu sînt descrise; cele 4 thasiene și 80 macedonice se păstrează la Muzeul din Tîrgoviște și 4 macedonice la Muzeul național de antichități din București. Numărul de monede din Macedonia este însă suficient pentru a permite să se facă un studiu aprofundat al acestor exemplare, care sînt toate de același tip (bustul lui Artemis Tauropolos pe scut macedonian ; Rev. MAKEDONON PROTES și măciuca, într-o coroană din frunze de stejar (cf. Col. L. de Hirsch, 944). Autorii au deosebit cinci grupe după monograme ; în cadrul fiecărei grupe o clasificare mai amănunțită a fost obținută după tipurile de figuri și de coafuri. Cele 84 de exemplare

corespund la 69 de averse și 72 de reverse.

Autorii menționează (p. 17) data inițială a baterii monedelor în 158 î.e.n., alta decît cea indicată de P. MacKay în Museum Notes, 14, 1968, p. 12 : 168 î.e.n. În ceea ce privește cele patru monede thasiene (capul lui Dionysos tinăr ; Rev. Heracles în picioare), de un tip mai mult sau mai puțin primitiv, autorii rețin pentru ele, printre diversele date propuse între 180 și 80 î.e.n., mai degrabă începutul secolului al II-lea.

Tetradrahmele din Thasos și cele din Macedonia. Prima sînt monedele grecești cele mai răspindite în România. Autorii publică lista descoperirilor tetradrahmelor Macedoniei Prima : 20 de tezaure și 15 piese izolate al căror loc de descoperire se situează în sudul sau în centrul țării (harta 1) ; există 67 de tezaure conținînd tetradrahme thasiene și 47 de piese izolate a căror repartitie este analogă, dar se mai cuprind aici și cîteva descoperiri în vest